

KYSTVERKET

Statsforvalteren i Rogaland
Postboks 59
4001 STAVANGER

Deres ref.:	Vår ref	Arkiv nr	Saksbehandler	Dato
	2021/2542-11		Anne Britt Ottøy	13.09.2024

Innsigelse til kommuneplanens arealdel 2024-2036 - Strand kommune - Rogaland fylke

Kystverket viser til forsendelse fra Strand kommune vedrørende høring og offentlig ettersyn av forslag til kommuneplanens arealdel (KPA) datert 08.07.2024. Mottatt forslag til KPA fra Strand kommune har et innhold som gjør at vi ser oss nødt til å fremme innsigelse i tillegg til faglige råd. Kystverkets merknader til planen oversendes i tråd med samordningsordningen vedrørende statlige innsigelser i Rogaland.

Kystverket fremmer innsigelse til

- til arealformål med enbruk fisk som overlapper forskriftsfestet farledsareal (biled)
- manglende visning av areal til ankring i Lysefjorden og endret arealbruk til enbruk fiske
- areal til akvakultur sør av Sør-Hidle
- areal til akvakultur vest av Horge
- areal til akvakultur ved Torgergrunnen
- areal til akvakultur Kalhag sør

Kystverket har følgende faglige råd som vi ber om at det blir tatt hensyn til i planarbeidet:

- legge inn manglende biled i Høgsfjorden
- tilføye ankringsområde i tegnforklaringen til KPA
- rette benevnelsen på ankringsområdet nord av Sør-Hidle fra rigg- til ankringsområde
- tilføye følgende til planbestemmelsene «*Innenfor ankrings- og riggområdene tillates ikke tiltak som er i konflikt med bruken av området til ankring. Eksempelvis kabler, rør, ledninger og andre tiltak som kan være til hinder for sikker forankring*».
- tilføye unntak til planbestemmelsene om navigasjonsveiledning «*Innenfor planområdet tillates det vedlikehold og nyetablering av anlegg til navigasjonsmessig bruk, samt fjerning, jf. plan- og bygningsloven § 1-8, 4.ledd og § 11-11 nr. 4*».
- om å redusere areal med akvakulturformål øst av Heng ut av riggområdet
- arealet ved Hartholmen vises som kombinertformål akvakultur/ ferdse
- at akvakulturarealet i Bruviga trekkes litt lenger SØ.

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: <https://kystverket.no>

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

Nærmere begrunnelse for Kystverkets innsigelse og faglige råd gjøres det rede for i det følgende.

Kystverket er en nasjonal transportetat som sørger for sikker og effektiv ferdsel i farleder langs kysten og inn til havner, og sørger for en nasjonal beredskap mot akutt forurensning. Etaten er et forvaltningsorgan under Nærings- og fiskeridepartementet.

Formålet med kommuneplanens arealdel (KPA) er å fastlegge framtidig arealbruk i et langsiktig perspektiv med tilhørende bestemmelser og retningslinjer. I deler av kommunens sjøområder er arealbruken spesielt angitt mens de øvrige sjøområdene er planlagt som *"bruk og vern av sjø...med tilhørende strandsone"*.

Det følger av Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 punkt 37 at *det legges til rette for videre utvikling av havner og sjøtransport, og lokalisering og nødvendige arealer vurderes i et regionalt perspektiv*. Dette er utdypet i pkt. 4.3 hvor det står at *næringslivet er avhengig av god infrastruktur og effektive logistikknutepunkter, som godsterminaler, farleder for skipstrafikken og havner*. Det følger videre av Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging (2014) punkt 4.6 at *effektiv og sikker trafikkavvikling og god framkommelighet for næringstransport må vektlegges i planleggingen*.

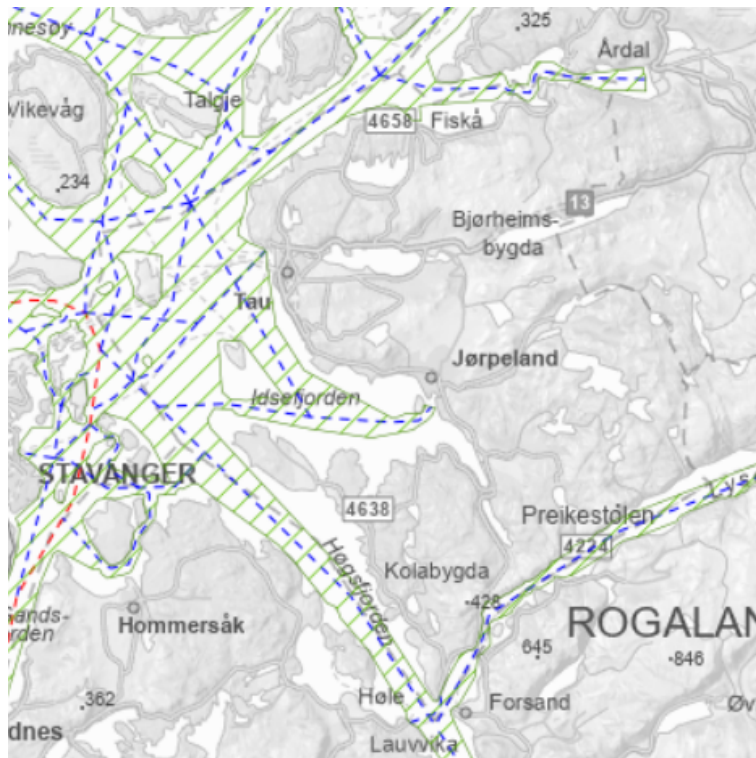
Kystverket har fått i oppdrag å sikre sjøtransport- og havneinteresser i offentlige planprosesser. Vår visjon er å utvikle kysten og havområdene til verdens sikreste og reneste. Sjøtransport er den dominerende transportformen for gods målt i samlet godstransportarbeid i Norge. Sjøtransportens konkurransefortrinn er å tilby effektiv og sikker transport, i hovedsak for å dekke næringslivets behov, med lite negativ miljøpåvirkning.

Et velfungerende sjøtransportssystem bestående av farleder, havner og havneterminaler er svært viktig for næringsutvikling langs kysten, og for at norske bedrifter kan inngå i større handels- og produksjonsnettverk, og for at personer skal komme seg mellom hjem og arbeidssted.

Kystverket har registrert hovedleder og bileder langs hele norskekysten, som er fastsatt i [forskrift om farleder](#) med farledsstrek og areal. Farledsnettet inngår som et viktig ledd i transportsystemet. Hovedled og biled er viktige transportkorridorer for sjøtransport, som er en vesentlig regional og nasjonal interesse, som Kystverket skal ivareta gjennom planmedvirkning. Kommunen må i sin arealplanlegging blant annet ta høyde for sjøtrafikkens arealbehov i farledene. I Strand kommune har en betydelig del av farvannet status som enten hovedled eller biled, jf. utsnitt av kart nedenfor. Dette er farvann som er viktige for både aktiviteten i kommunen og for gjennomfart til andre kommuner. Kommunen viser farledsstrekene som juridisk bindende samferdselslinjer med unntak av bileden i Høgsfjorden som mangler i forslag til KPA, og vi har **faglig råd** om at den må legges inn. Farledsstrekene må ikke oppfattes som et definert omfang av farleden, men som farvannets betydning som ferdselsåre.

Det vises også til kap. 6.4.2 i [veileder for planlegging i sjøområdene](#)¹ utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i mai 2020.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/planlegging-i-sjoomradene/id2700314/>

Kartutsnitt fra Kystinfo viser hovedled (rød stipling) og biled (blå stipling) med tilhørende farledsareal (grønn skravur).

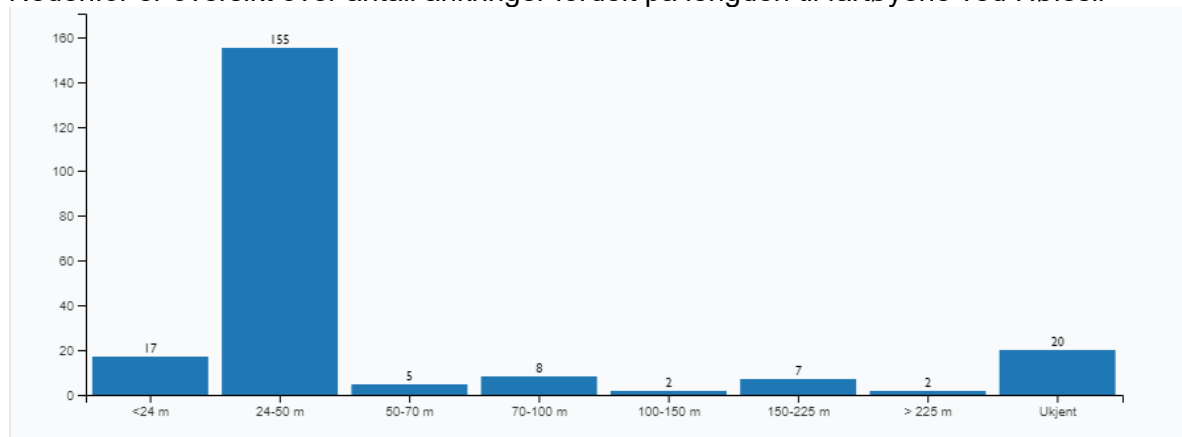
I fremlagt planforslag er store områder av kommunens sjøareal vist med fiske som eneste prioriterte arealbruk (enbruk fiske som arealformål). En stor del av disse arealene ligger i farvann som også har status som biled. Av hensyn til ferdselsinteressene fremmer Kystverket **innsigelse** til arealformål med enbruk fiske som overlapper forskriftsfestet farledsareal (grønnskavur) på kartutsnitt over. Kystverket har ikke innvendinger til at fiskeriinteressene vises i planen med arealformål, men ferdselsinteressene må også vises med likeverdig arealformål i disse sjøområdene. Vårt forslag til løsning er at disse enbruk fiskearealene endres i KPA til kombinertformål fiske og ferdsel i farvann som også har status som biled. Dette er en løsning som Fiskeridirektoratet har støttet i andre kommuner.

Det er viktig for sjøverts ferdsel og næringslivet i ett stort omegn å ha tilgjengelig gode muligheter for oppankring langs kysten. Kystverket har kartlagt viktige ankringsplasser mv. som ligger i tilknytning til havner og på strategiske steder langs farledene, og ivaretar disse i kommunal og fylkeskommunal planlegging. De definerte ankrings-, opplags- og riggområdene er områder som dekker både nasjonale, regionale og lokale behov for sikker oppankring, og er derfor viktig å ivareta i kommuneplansammenheng. I Strand kommune er det registrert ankringsområde nord av Sør-Hidle og to områder i Lysefjorden, samt to riggområder henholdsvis i Horgefjorden og Idsefjorden. Kystverket fremmer **innsigelse** til at utstrekningen på areal til ankring i Lysefjorden er redusert i forslag til KPA, samt at arealbruken er foreslått endret til enbruk fiske. Ankringsområdene i Lysefjorden er hovedsakelig i bruk av passasjerbåter i forbindelse med turisme. Det er svært viktig at disse ankringsområdene ivaretas i arealplanen. Registrerte areal i til ankring i Lysefjorden fremgår av kartutsnitt nedenfor.

Kilde: Kystinfo – ankringsområdene i Lysefjorden - grønnskravur med grønnramme

Nedenfor er oversikt over antall ankringer fordelt på lengden til fartøyene ved Hølesli

Kilde: Kystdatahuset – eksempel - antall ankringer etter lengdegruppe i ankringsområde ved Hølesli

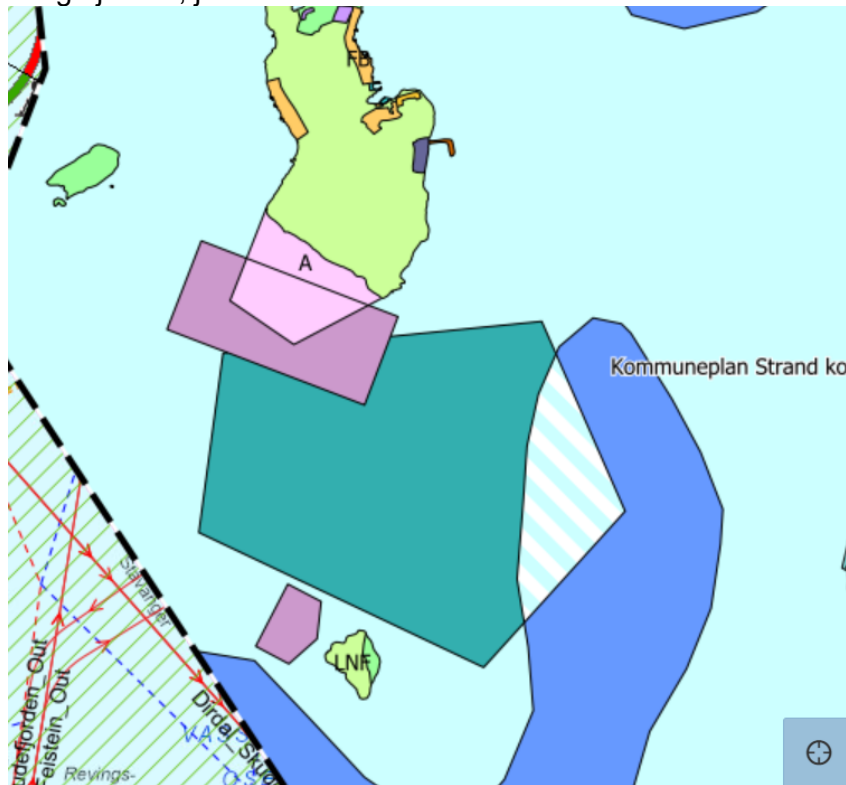
Vi har **faglige råd** til at det tilføyes ankring til tegnforklaringen da det kun er riggområde som er med i tegnforklaringen i forslag til KPA. Vi har også **faglig råd** om å rette benevnelse/ formål i plankartet fra riggområde til ankringsområde for ankringsområde nord av Sør-Hidle.

Vi har også **faglig råd** om at det gis følgende bestemmelse til ankringsområdene og riggområdene «*Innenfor ankrings- og riggområdene tillates ikke tiltak som er i konflikt med bruken av området til ankring. Eksempelvis kabler, rør, ledninger og andre tiltak som kan være til hinder for sikker forankring*». Dette er for å beskytte arealene mot tiltak som kan gjøre de uegnet for ankring.

For å sikre trygg ferdsel i farvannet er navigasjonsinnretninger av vesentlig betydning. Det er viktig at det i plan legges til rette for nødvendig vedlikehold, nyetablering, flytting mv. av navigasjonsinnretningene. Fjerning eller flytting av navigasjonsinnretninger kan være aktuelt hvis de vil kunne utgjøre en sjøsikkerhetsmessig risiko dersom de blir stående. Kystverket har **faglig råd** om følgende tilføyelse til planbestemmelsene «*Innenfor planområdet tillates det vedlikehold og nyetablering av anlegg til navigasjonsmessig bruk, samt fjerning, jf. plan- og bygningsloven § 1-8, 4.ledd og § 11-11 nr. 4*».

I fremlagt forslag til KPA er det foreslått flere nye areal til akvakulturformål, samt at det fremgår av plandokumentene at det vurderes fjerning av eldre ubenyttede areal med akvakulturformål. Kystverket anbefaler at eldre ubenyttede areal til akvakultur tas ut av plan, som omtalt, eksempelvis i Årdalsfjorden.

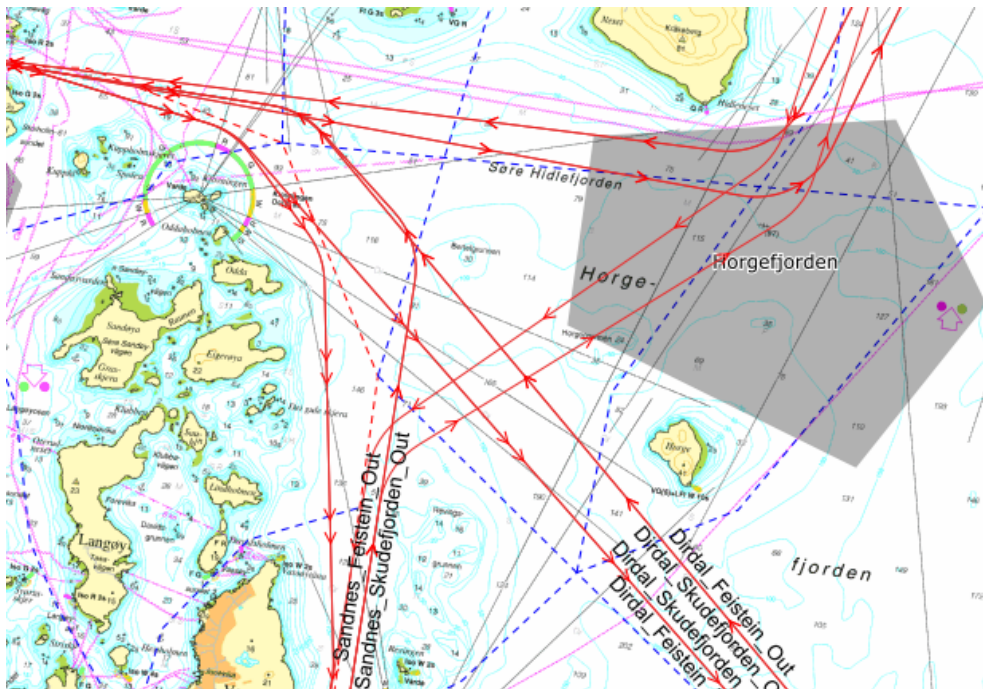
Det foreslås et nytt akvakulturområde sør av Sør-Hidle og et areal vest av Horge i Horgefjorden, jf. kartutsnitt nedenfor.

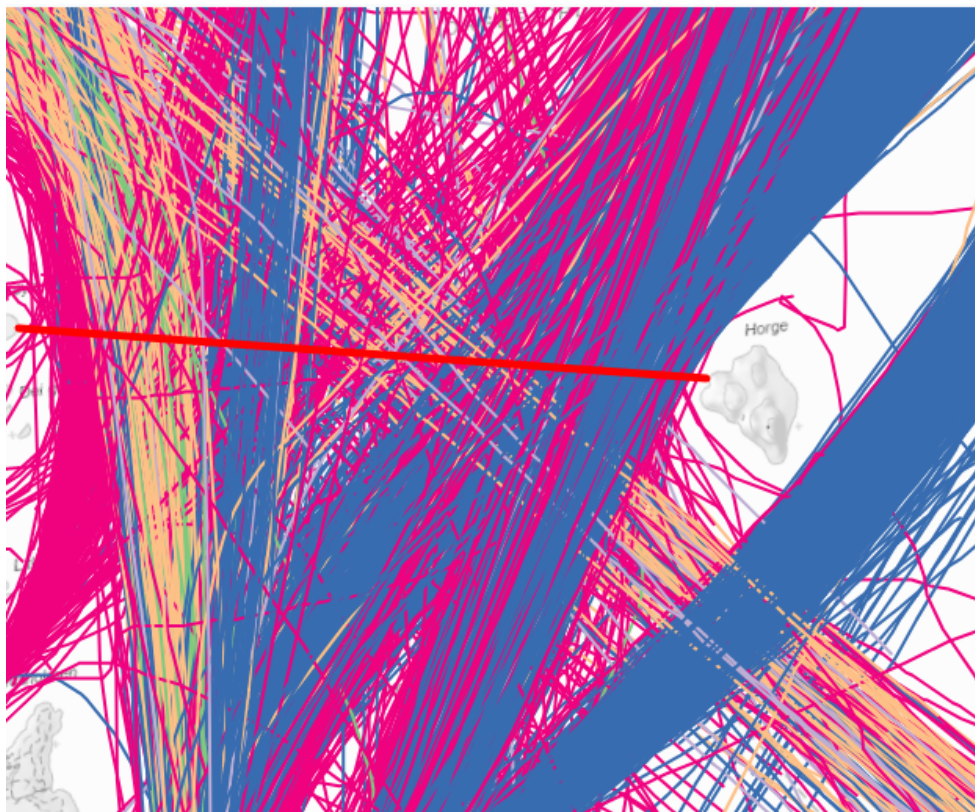
Kilde: utsnitt av forslag til kommuneplan Strand med foreslåtte akvakulturområde i Horgefjorden

Farvann som er berørt av de to foreslåtte arealene til akvakultur i Horgefjorden har i vest status som hovedled og er i farvann som har status som biled. Farvannet inngår også i de

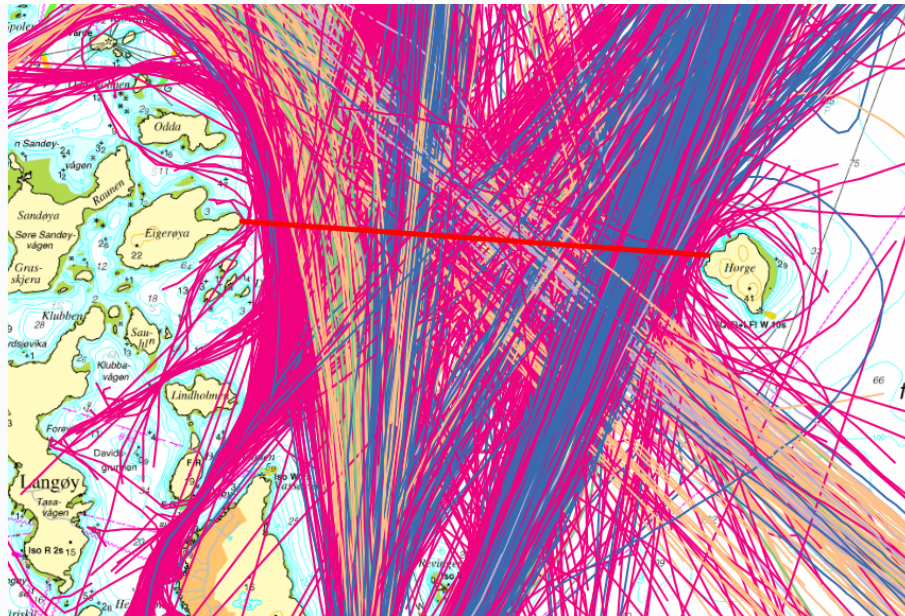
forholdsvis nye referanserutene, som navigatørene kan ta inn i sine navigasjonssystemer og benyttes til seilas, jf. kartutsnitt nedenfor.

Kilde: Kystinfo utsnitt av sjøkart med tilleggsmasjjon bl.a. referanseruter og farledsstreker

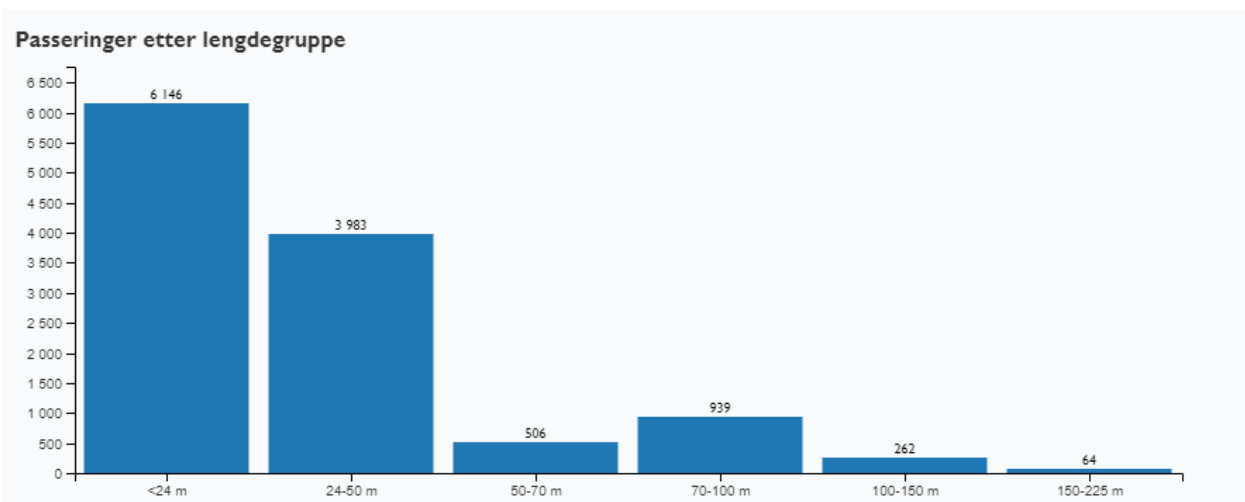

Kilde Kystdatahuset – Trafikk med AIS i 2019 med passering av rødlinje i Hørgesfjorden

Kilde Kystdatahuset – Trafikk med AIS i 2021 med passering av samme linje i Horgefjorden

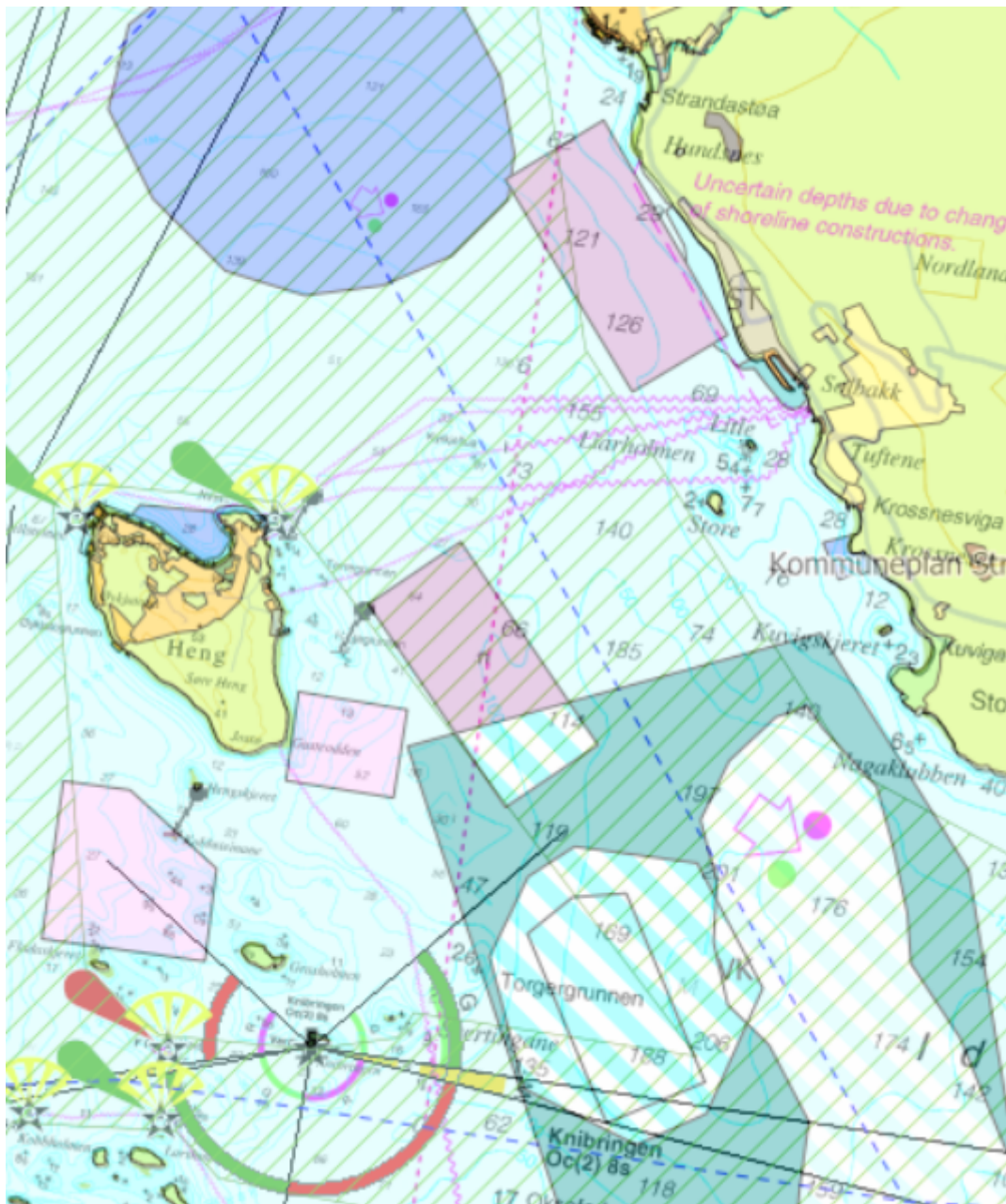
Fartøypasseringene med AIS i 2021 hadde følgende fordeling i lengde, jf. utsnitt nedenfor. Det er særlig ferjene i lengdegruppen 100-150 meter som er redusert i forhold til 2019.

Kilde Kystdatahuset – Trafikk med AIS i 2021

AIS uttrekk viser at det var drøyt 23000 passeringer i 2019 av den røde linjen trukket over Horgefjorden mellom Horge og Eigerøya, jf. kartutsnitt ovenfor. Åpning av Ryfast tunnelen har påvirket trafikken i fjordområdet. I 2021 var antall passeringer med AIS av den samme passeringlinjen 11900, som også er en betydelig trafikkmengde. En passeringlinje trukket mellom Sør-Hidle og Horge for året 2023 viser 9190 passeringer av fartøy med AIS. Trafikkmønster og mengde trafikk i fjordområdet er ikke forenlig med etablering av akvakulturanleggene som foreslått. Kystverket fremmer **innsigelse** til forslag til nytt akvakulturareal sør av Sør-Hidle og akvakulturareal vest av Horge av hensyn til ferdselen og navigasjonsveiledningen i området. Akvakulturarealet ved Sør-Hidle er i tillegg i konflikt med riggområdet.

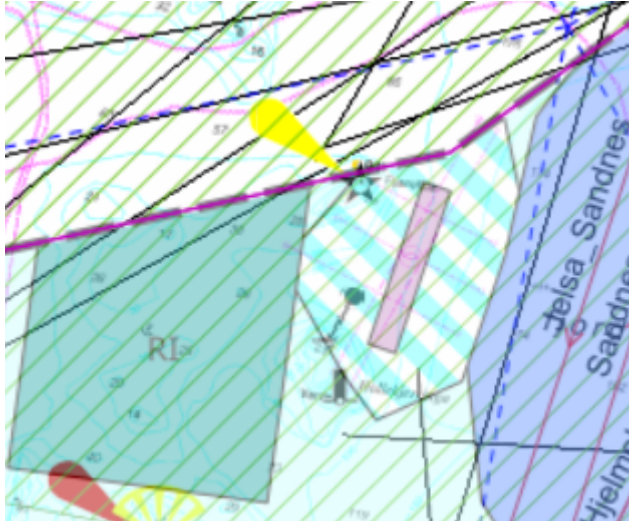
Det foreslås også nye areal med akvakulturformål i Idsefjorden ved henholdsvis Solbakk, Øst av Heng og Torgergrunnen vist på kartutsnitt nedenfor.

Kilde Kystinfo: utsnitt av forslag til kommuneplan Strand med akvakultur i Idsefjorden

Dette er farvann som har status som biled. Akvakulturarealet ved Solbakk har vi ikke særlig merknader til. Dette arealet har en beliggenhet som vi vurderer at det vil være mulig å etablere anlegg uten at det blir for stor konflikt med ferdsele i bileden. Akvakulturarealene øst av Heng og Torgergrunnen er begge i konflikt med riggområdet i Idsefjorden. I tillegg kommer arealet ved Torgergrunnen i konflikt med navigasjonsveiledningen fra Knybringen lykt. Det er fra før to arealer til akvakultur sør av Heng i kommuneplanen. Av hensyn til ferdsele og navigasjonsveiledningen i farvannet fremmer Kystverket **innsigelse** til forslag til nytt akvakulturområde ved Torgergrunnen. Kystverket har **faglig råd** om å redusere areal med akvakulturformål øst av Heng ut av riggområdet.

Avsatt areal til akvakultur i Botnefjorden med to alternative lokaliteter har vi ikke merknader til. Avsatt areal til akvakultur ved Hidlekjerringa, har vært i bruk til akvakultur i flere år, og er tilsynelatende i tråd med det som er godkjent i medhold av lov om havner og farvann i 2021. Akvakulturarealet ligger rett øst av et viktig ankringsområde, og det er et absolutt krav at fortøyningene fra anlegget må holdes utenfor ankringsområdet.

Kilde Kystinfo: utsnitt av forslag til kommuneplan med akvakultur og ankringsområdet (feilmerket RI)

Det er foreslått areal til akvakultur ved Hartholmen NV av Tau. Akvakulturarealet er ikke i direkte konflikt med oppmerkingen i bildet. Det er en høy andel med hurtigbåttrafikk i området, som tilsynelatende oftest går mellom Hartholmen og land. Ved å trekke en passeringslinje over Harholmsundet er det registrert 3300 fartøyer med AIS i 2023. Største delen av fartøyene med AIS var under 24 meter lange, og ca. 350 av fartøyene var mellom 24 og 50 meter lange. Kystverket er betenkt over plassering av anlegg som vist, og har **faglig råd** om at arealet ved Hartholmen vises som kombinertformål akvakultur/ ferdsel slik at anleggsutforming og fortøyninger avklares nærmere i forhold til ferdselen i særlovsbehandlingen.

Kilde Kystinfo: utsnitt av forslag til akvakulturareal ved Hartholmen og navigasjonsveiledning i området

I Høgsfjorden er det avsatt areal til akvakultur ved Kalhag øst, som er en forflytning sørøstover i forhold til eksisterende akvakulturreal. Foreslått areal til akvakultur kommer i konflikt med navigasjonsveiledningen fra Tingholmen lykt ved at arealet kommer inn i hvitsektor, jf. kartutsnitt nedenfor. Av hensyn til ferdselen og navigasjonsveiledningen i billeden fremmer Kystverket **innsigelse** til foreslått akvakulturreal Kalhag sør. En løsning kan være at arealet reduseres eller dreies godt ut av hvit sektor.

Kilde Kystinfo: utsnitt av forslag til akvakulturreal ved Kalhag og navigasjonsveiledning i området

Det også foreslått areal til akvakultur ved Bruraviga i Høgsfjorden. Akvakulturrealet ligger greit til i forhold til navigasjonsveiledningen og ferdselen i billeden. Det er sjørettet næringsvirksomhet som håndtere slep av lektere mv. inn og ut av Steinvig. Vi har **faglig råd** om at akvakulturrealet i Bruviga trekkes litt lenger SØ av hensyn til manøvreringsbehovet i området.

Kilde Kystinfo: utsnitt av forslag til akvakulturreal ved Bruraviga

Kystverket har veiledning og informasjon om vår rolle i arealplanlegging på våre [nettsider](#)². Her finner en også styrende dokument som ligger til grunn for vår medvirkning i planlegging etter plan- og bygningsloven.

Informasjon om farleder, navigasjonsveiledning, ankringsområder og skipstrafikk mv. er tilgjengelig og kan lastes ned fra Kystverkets kartverktøy www.kystinfo.no og www.kystdatahuset.no

Oppsummering

Vi viser til våre innsigelser og faglige råd i dette brevet, og ber Strand kommune om at det tas hensyn til disse i planarbeidets videre oppfølging.

I følge plan- og bygningsloven § 3-2, 3. ledd har Kystverket som statlig fagmyndighet rett og plikt til å medvirke i planlegging når den berører Kystverkets saksfelt. Det framgår av formålet med havne- og farvannsloven at sikkerhet og fremkommelighet på sjøen, og effektiv havnevirksomhet og effektiv sjøtransport er viktige hensyn som Kystverket skal ivareta. Det følger videre av departementets tildelingsbrev at Kystverket skal sikre havne- og sjøtransportinteressene i offentlige planprosesser.

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 5-4 fjerde ledd fremmer Kystverket ovennevnte innsigelser til forslag til KPA 2024-2036.

Kystverket ønsker å bidra til å finne løsninger og er positiv til dialog i sakens anledning.

Med hilsen

Ruben Alseth
avdelingsleder

Anne Britt Ottøy
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER

² <https://www.kystverket.no/sjovegen/arealplanlegging/>